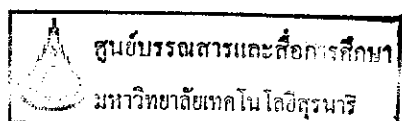

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบล พันดุง อำเภอ ขามทะเลสอ จังหวัด นครราชสีมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

นายนิพนธ์ พุริชดากร : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. อาทิตย์ ศรีแก้ว, 63 หน้า

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง

ในการเรียบเรียง “สารนิพนธ์” ฉบับนี้ เขียนขึ้นตามกรอบข้อกำหนดของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะพิเศษและจำเพาะ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นตามนโยบายรัฐบาลที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น โดยได้จัดสรรเงินให้เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปก่อนหน้านี้อแล้ว จำนวนท้องถิ่นหรือชุมชนละ 1 ล้านบาท ต้องการให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้ามาศึกษาเรียนรู้ เพื่อทำหน้าที่ประเมินและส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนดังกล่าวในหมู่บ้านหรือชุมชนของคนให้มีความยั่งยืน ทั้งนี้ โดยให้มีการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับกองทุน เช่น การพัฒนา “วิสาหกิจชุมชน” แบบเครือข่าย ที่มีกองทุนหมู่บ้านเป็นหน่วยสนับสนุนและประสานงาน ตลอดจนการสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นตนเอง

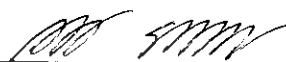
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา..... *นิพนธ์*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อาทิตย์ ศรีแก้ว*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา..... *.....*.....

หน้าอนุมัติ

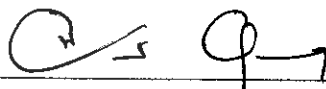
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.อาทิตย์ ศรีแก้ว)

กรรมการสอบ

(อาจารย์พิระพงษ์ อุچارสกุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมิน โครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทองพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ กันยายน.พ.ศ. 2545

๑ พ.ย. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือด้วยดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์ ดร.อาทิตย์ ศรีแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- กุลปริชา นาห้วนิน ผู้ช่วยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำปรึกษาทางด้านการวิจัย
- คณะเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอขามทะเลสอ
- คณะเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพันดุง ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านพูนผล ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านพูนผลที่ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
นิพนธ์ พุริชดากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	2
4. วิธีดำเนินการ	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	4
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	5
หมวด 1 ข้อความทั่วไป	6
หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
หมวด 3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	10
หมวด 4 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ระดับจังหวัด	11
หมวด 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	13
หมวด 6 กองทุนและสมาชิกกองทุน	16

หมวด 7 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	17
หมวด 8 การทำบัญชีและตรวจสอบ	19
หมวด 9 บทเฉพาะกาล	20
3. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	21

บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ	23
2. กลุ่มเป้าหมาย	23
3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน	24
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบ การประเมิน	25
5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการ ประเมิน	43

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ

1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้านพูนผล	44
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน	47
จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน	
วัตถุประสงค์ที่ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง	47
วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวาง การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง	53
วัตถุประสงค์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิด ความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้านและระดับ ตำบล	54
วัตถุประสงค์ที่ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน ที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	55

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	56
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	56
2. วิธีดำเนินการ	56
3. ผลการดำเนินการ	56
4. อภิปรายผล	57
5. ข้อเสนอแนะ	58

บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก ก.	61
ภาคผนวก ข.	63
ประวัติ	

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากประเทศไทย ประสบภาวะตกต่ำ ความยากจนของประชาชนไม่ว่าชนบทหรือชุมชนเมือง คือ การไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ทางรัฐบาลโดยการนำของ พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายเร่งด่วนให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต ในการจัดตั้งกองทุนหนึ่งล้านบาทต่อหนึ่งชุมชน ในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 74,881 กองทุน บ้านพูนผล ก็เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ด้วย

บ้านพูนผล หมู่ที่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา เดิมอยู่ในเขตบ้านโคกนาค หมู่ 3 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่อมาชุมชนเริ่มขยายตัว ทำให้ยากต่อการดูแลและการปกครอง ตลอดจนศักยภาพในการดูแลของผู้นำไม่ทั่วถึง จึงทำให้มีการแบ่งแยกการปกครอง เพื่อความสะดวกในการพัฒนาตลอดจนในการดูแลและการปกครอง ปัจจุบันตำบลพูนผลมีประชากรอาศัยอยู่ทั้งหมด 72 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 271 คน เป็นชาย 147 คน หญิง 124 คน ประชากรในชุมชนในหมู่บ้านส่วนมากค่อนข้างยากจน มีอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพในการทำการเกษตรกรรม เช่น ทำไร่มันสำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว สุกร เป็ด ไก่ มีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด 780 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านได้รับเอกสารสิทธิ์อย่างถูกต้อง และเพื่อให้ทราบว่ากองทุนหนึ่งล้านบาทของบ้านพูนผล ได้ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด จึงสมควรจัดให้มีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน โดย นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ที่เข้ามาประจำหมู่บ้าน โดยเขียนเป็นรายงาน การประเมินในรูปแบบของ "สารนิพนธ์" (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นศักยภาพ ความพร้อม ความสำเร็จ ตลอดจนจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไข และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ของบัณฑิตที่เข้าร่วมโครงการได้เข้าใจถึงปัญหาของหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางแก้ไขพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาหมู่บ้านสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนของหมู่บ้านพุนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอนามน ทะเลสาบ จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพุนผล นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือไม่

1. ท้องถิ่นชุมชนมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน โดยบุคลากรในหมู่บ้านหรือชุมชนเอง
3. ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการเรียนรู้ กิจริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. เศรษฐกิจระดับรากฐานของประเทศได้รับการกระตุ้น รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เพื่อทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกองทุนและปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางบวก และปัจจัยทางลบ ที่เป็นการส่งเสริมและอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ว่ามีอะไรบ้างเพื่อที่จะได้ส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กองทุนพุนผลบรรลุตามจุดประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กรอบความคิดทฤษฎี

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพุนผล ผู้เขียนสารนิพนธ์ได้ใช้กรอบความคิดทฤษฎีหรือต้นแบบทางความคิดในการประเมินกองทุนในครั้งนี้ได้แก่ ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบ ที่เรียกว่า "ซีพีพี โมเดล" (CIPP Model) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมิน โครงการ โดยที่อักษรมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพูนผล ผู้ประเมินมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาระเบียบ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. เพื่อเข้าไปศึกษาสภาพการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านพูนผล ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยและเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน
3. ผู้เขียนสารนิพนธ์ได้ใช้ค้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า จิพพ์โมเดล ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ มาวิเคราะห์กองทุนของหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่ทำการเก็บข้อมูลในครั้งนี้
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจาก บร.1 - บร.12 บางส่วน และทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
5. นำข้อมูลที่ได้มาประมวลสังเคราะห์ ตามประเด็นที่ต้องนำมาเขียนสารนิพนธ์
6. ลงมือเขียนบทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวกจนสมบูรณ์ ตามแนวทางที่มีคำอธิบายในชุดสารนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2545

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

1. ได้ทราบว่าที่รัฐบาลมีนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถช่วยพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ตามนโยบายที่รัฐบาลตั้งไว้จริงหรือไม่
2. ได้ทราบว่าท้องถิ่นที่ผู้ศึกษาเข้าไปศึกษาว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถที่จะบริหารกองทุนได้เอง ตลอดจนสามารถชักผู้กู้เงินจากกองทุนได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและชุมชนเมืองหรือไม่
3. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหาร การพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนแนวทางการวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระหว่างหมู่บ้านและชุมชน ตลอดจนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อโครงการหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ผู้ศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์อื่นที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

สารนิพนธ์เล่มนี้ บัณฑิตผู้ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพุนผล ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ได้เรียบเรียงขึ้นจากข้อสรุปใน "เวทีระดมความคิดสาธารณะ" หัวข้อ กองทุนหมู่บ้าน ทำอย่างไรให้อยั่งยืน กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท จะเตรียมรับมืออย่างไรของเวทีประชาคมของหมู่บ้านพุนผล และข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในสารนิพนธ์เล่มนี้ บัณฑิตผู้ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านมีความมุ่งหวังว่าจะเป็นสื่อกลางให้ทุกท่านที่สนใจได้รับรู้และเข้าใจ ถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สำคัญและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เป็นนโยบายของรัฐบาลที่มี พตท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ปัญหา เสริมสร้างศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยทางรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้าง และพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเป็นกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง

หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติ จะต้องประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนในครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้าน ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนอาชีพ กองทุนสวัสดิการ ฯลฯ
2. การจัดการบริหารเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับกองทุนทางสังคมของชุมชนและกองทุนที่หน่วยงานทางราชการ ได้จัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

3. ตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุน ในด้านวิชาการและการจัดการกองทุน

4. การติดตามและการประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และการพึ่งตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธ์ที่ดีแก่ประชาชน

2. ส่งเสริมกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และริเริ่ม และเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชน

3. ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการจัดการกองทุน

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในชุมชน

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมืองให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดามารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่ร่วมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

(๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

(๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า

และภูมิปัญญาของตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้วยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และ

ประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๖ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดัง

นี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

(๓) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

(๕) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๗ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดัง

นี้

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๓) เงินกู้ยืม

(๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน

(๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติด

พันอันใด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ฯ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้าน และบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละ 1 ล้านบาทภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๐ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑๑ และบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย่อมหมดอำนาจในการบริหารจัดการเงินกองทุน และจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจจะรับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนขอใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องมาจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแผนปฏิรูปการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(๒) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) บูรณาการแผนงานโครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

(๔) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงาน โครงการของรัฐ ซึ่งมี

วัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สันับสนุน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชน จำนวนห้าคนและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวตามวรรคแรก ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการ กำหนด

(๓) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(๕) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด

(๖) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๗) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตาม ระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุน ระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัฒนาแล้วแต่กรณี ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน เป็นอนุกรรมการและพัฒนากองอำเภอหรือ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนเขตแล้วแต่กรณี เป็น อนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุน การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการ ดำเนินกิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบ หมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับ จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กร ประชาชนเครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์

ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด ๕

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๖ ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเอง โดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗

หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมของสมาชิก

ข้อ ๑๗ กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

- (๑) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- (๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่คิดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่น

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์การ หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

(๙) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๒๐ (๓) และ (๔) ข้อ ๑๘ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

(๓) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคล ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๔) สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) พิจารณาการให้กู้ยืมตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

(๖) ทำนิตกรรมสัญญา หรือ คำเนนการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

(๗) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวน

ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

(๘) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่

เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๑๙ กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัด

เลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๙ วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนรองประธานกรรมการกองทุน เหนรัญญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ ๒๒ การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

หมวด 6

กองทุนและสมาชิกกองทุน

สินคังนี้

ข้อ ๒๓ กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากการผูกพัน
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (๕) เงินฝากสัจจะและเงินที่รับฝาก

(๖) เงินค่าหุ้น

(๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

(๘) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๔ สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ข้อ ๒๖ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการ ในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๗ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๒๘ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังมิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๒๙ สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๘

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๓๐ สมาชิกตามข้อ (๘) (๑) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไปแต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและ

จำเป็น

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ขึ้นตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบ โดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติแล้ว เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบ โดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๓๓ คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีและสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ ๓๕ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กูรายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้ชั่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด ๘

การทำบัญชีและตรวจสอบ

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุนเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ ๔๐ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๑ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๔๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๕ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ภายใต้ชื่อบัญชี ‘กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....)’ “ไว้กับธนาคารเพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจากคณะกรรมการ

ข้อ ๔๕ ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

สต๊าฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น ๔ ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์ ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

C ย่อมาจาก Context Evaluation คือ การประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล และความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

I ย่อมาจาก Input Evaluation คือ การประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร เช่น จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินโครงการ

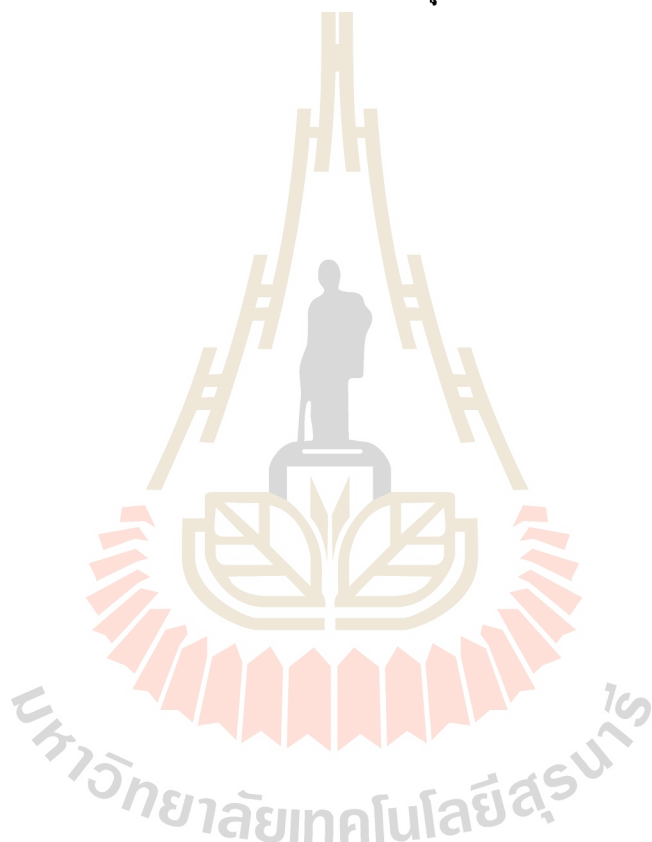
P ย่อมาจาก Process Evaluation คือ การประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการที่จะใช้ข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

P ย่อมาจาก Product Evaluation เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่เพิ่มศักยภาพการบริหารและการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่บัณฑิตเข้าไปศึกษา เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็ง ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุน โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อศึกษาหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญา

ตรีที่ว่างงานในช่วงภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังตกต่ำ ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่งและส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาท้องถิ่นและบ้านเกิดของตัวเอง อีกทั้งบัณฑิตที่ผ่าน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ การวิเคราะห์โครงการอย่างมีระบบ รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่วิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรการได้รับ "ประกาศนียบัตรบัณฑิต" และสามารถนำหน่วยกิตไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือสามารถนำความรู้ด้านนี้ไปพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายการเฉพาะรายหมู่บ้านพุนผล หมู่ที่ 9 ตำบล ขามทะเลสอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าไปปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จีพีโมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

- 1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.2 การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองไทร หมู่ที่ 2 ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	62 คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	47 คน
2.2.2 สมาชิกที่ยังไม่ขอกู้	จำนวน	15 คน
2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	68 คน
(จำนวนประชากรตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)		

2.4 ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ จำนวน 16 คน

2.5 ข้าราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สำนักงานพัฒนาชุมชน
- องค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต)
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.)

3. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4. การศึกษาเจาะลึกรายกรณี โดยใช้แบบสัมภาษณ์รายกรณี (ปร.11) เพื่อให้ทราบถึงวิธีการและแนวทางในการปฏิบัติ เมื่อมีการนำเงินที่กู้มาใช้ในการลงทุน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. แบบรายงาน ปร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2. แบบรายงาน ปร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3. แบบรายงาน ปร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4. แบบรายงาน ปร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

5. แบบรายงาน ปร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6. แบบรายงาน ปร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7. แบบรายงาน ปร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

8. แบบรายงาน ปร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

9. แบบรายงาน ปร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

10. แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
12. แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้อกา แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และการผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

4.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1 - ประวัติ ความเป็นมา หมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้ง หมู่บ้านอพยพมาจาก ที่ไหน และเหตุใดจึง อพยพมา 3. สภาพเดิมทาง ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน มีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/ รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คืออะไร เพราะอะไรจึง เลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้าน สาธารณสุขโลก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึก ไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C2 – สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	1.ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2.อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3.แผนที่หมู่บ้าน	1.ข้อมูลจากเอกสาร 2.หมู่บ้าน 3.ผู้นำชุมชน	1.ศึกษาจากเอกสาร 2.สังเกต 3.สัมภาษณ์
C3 – สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1.อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2.จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3.จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4.จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5.จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน 6.โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7.โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู / นักเรียน) 8.โรคที่เจ็บป่วย 9.สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1.ผู้นำชุมชน 2.สถานีอนามัยตำบล 3.โรงเรียน 4.เกษตรตำบล 5.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.สังเกต
C4 – วัฒนธรรมประเพณี	1. จำนวนวัด / โบสถ์ / มัสยิด 2. จำนวนพระ / เณร / บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ 5. ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตา ฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C5 – โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน , ไฟฟ้า , ประปา โทรศัพท์ , หอกระจายข่าว , ศาลาประชาคม ไปรษณีย์ ฯลฯ จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำแร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 สังเกต
C6 – ผู้นำชุมชนการรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก , ทุนของกลุ่ม , กิจกรรมกลุ่ม , ปีก่อตั้ง) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ , อายุ , ความเชี่ยวชาญ) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 สังเกต
C7 – โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> โครงการของภาครัฐ โครงการของภาคเอกชน โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ / กิจกรรมของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 ศึกษาจากเอกสาร สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C8 – ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม / เสวนา สม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	1. ชาวบ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลฉบับสัมภาษณ์ 30 ครั้วเรือน)

ระดับรายบุคคล

C9 – อาชีพเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพหลัก / รอง 2. ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
----------------	---	--	---

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C10 – สมาชิก ในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน , อายุ ,สถาน ภาพสมรส , ระดับการ ศึกษา , ความสัมพันธ์ กับหัวหน้าครอบครัว การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11 - สภาพ การอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มี พักอาศัย อย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12 – รายได้ ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน 2. ความเพียงพอขอ รายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13 – หนี้สิน ของครอบครัว ก่อนกู้เงิน กองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บรักษา
ระดับหมู่บ้าน			
I1 – นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบ สำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบ กองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2 – การ ประชาสัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสารประชา สัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
I3 – คณะ อนุกรรมการ ระดับอำเภอ ที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะ อนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการ ภาคประชาชน	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4 – คณะ กรรมการ กองทุน หมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ค้องกา	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
15 – การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน และชาวบ้าน	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน / องค์กรที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3 บร.9 (จากข้อมูลเดิม 30 ครั้วเรือน) 2 สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
16 – เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
17 – เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1. ประเภท / จำนวน / ที่มา และการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่น	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
18 – บัญชีตกรกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ , วุฒิ การศึกษา , อายุ , เพศ ภูมิสำเนา , สถานภาพ สมรส , ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัญชีตกรกองทุนหมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
19 – จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
110 – จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
111 – วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I12 – สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และวัสดุคิบบน การประกอบ อาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัสดุคิบบนในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
I13 – ความรู้ และทักษะใน การประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14 – จำนวน แรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้ 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3
ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
-----------	------------------	-------------	-------------------

ระดับหมู่บ้าน

PC1 – การจัด ทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการ จัดทำระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการ จัดทำ	1. คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน และชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4. 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน
PC2 – การจัด	1. กระบวนการในการจัด	1. คณะกรรมการ	1. การสัมภาษณ์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I12 – สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และวัตถุดิบใน การประกอบ อาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัตถุดิบในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
I13 – ความรู้ และทักษะใน การประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14 – จำนวน แรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1 – การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบปร.4. 2 สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC2 – การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. การสัมภาษณ์
PC3 – ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีเงินสัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2 ศึกษาจากเอกสาร
PC4 – กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1 - การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบปร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. คุณสมบัติผู้สมัครและ เหตุผล		
	5. ปัญหาอุปสรรค		
PC4.2 – การ หมคสมาชิกภาพ	1. การหมคสมาชิกภาพ และเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3 – ประเภท สมาชิก	1. การกำหนดประเภท สมาชิกและเหตุผล		
PC4.4 – การทำ ทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบัน ในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียน สมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.5 – กิจกรรม เกี่ยวกับการกู้ เงินกองทุน หมู่บ้าน			
PC5.1 – ชั้น ตอนการขอกู้	1. ชั้นตอนในการกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการ การขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5.2 - การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3 – การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4 – การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC6 – การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1 – การแนะนำวิธีธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6.2 – การช่วยเหลือการตลาด	1. ผู้ที่ช่วยเหลือการตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC7 – การตรวจสอบการใช้เงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8 – การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9 – การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10 – การสร้างเครื่องชั่งการเรียนรู้โดยบัณฑิต	1. ประเภทเครื่องชั่ง 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครื่องชั่ง 3. วิธีการสร้างเครื่องชั่ง 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครื่องชั่ง 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครื่องชั่ง 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม 3. ศึกษาจากเอกสาร

ระดับรายบุคคล

PC11 – การใช้เงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้เงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12 – การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบบร.6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC13 – การ หาค่าตลาด	1. วิธีการหาค่าตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำใน การหาค่าตลาด	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1 – จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม(ณ วันเริ่มตั้งกองทุน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
	2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น / ลดลง (31 ก.ค. 45)	2. ทะเบียนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน	2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
	3. สาเหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น / ลดลง		
PD2 – จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
	2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ให้กู้แต่ละครั้ง	บัญชีกลุ่มลูกหนี้	2. ศึกษาจากเอกสาร
	3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด (31 ก.ค. 45)		
	4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5		
PD3 – ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
	2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค. 45)	2. บัญชีกลุ่มลูกหนี้	2. เอกสาร
	3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร .4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4 – จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5 – ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืนนับถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็นเงินต้น , ดอกเบี้ย , ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6 – กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7 – การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8 – ทักษะคิดของชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคิดต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิง บวก / ลบ 2. ทักษะคิดต่อกองทุน 1 ล้านบาท	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4 – จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีकुณลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5 – ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืนนับถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็นเงินค้ำ , ดอกเบี้ย , ค่าปรับ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีकुณลูกหนี้	1. สัมภาษณ์บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6 – กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7 – การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8 – ทักษะคิดของชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคิดต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิง บวก / ลบ 2. ทักษะคิดต่อกองทุน 1 ล้านบาท	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ระดับรายบุคคล

PD12 – ผลที่ได้ตามต้องวัตถุ

ประสงค์ของการกู้

PD12.1 - ผล โดยตรง	1. ผลการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ ประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ สังเกต
	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์โดยอ้อม 2. สังเกตตามแบบ บร.10	1. ประสพการณ์

5.ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลขาม
ทะเลสอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้

4 ประการ ตามที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพท์ ซึ่งมีตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลตัวชี้วัดตามแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านพุนผล หมู่ 9 บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด				
1.1. การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		16 17 19	PC5 PC9	PD1-PD7
1.2. ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		14	PC1-PC9	
1.3. การกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และสร้างศักยภาพของคนเองและการสร้างเศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน			PC1- PD9	PD9 PD10
1.4. เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		12 15 19	PC10 PC11	PC2-PD6 PD8-PD10
1.5. ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม			PC10	PD8-PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1				
	C1-C8	I1-I4	PC1-PC10	PD8
		I8-I15	PC11-PC14	
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์การเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน / ตำบล				
		I3	PC10	PD9
		I8		
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ				
	C8			PD

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินแบบชีพท์ ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของบ้านพุนผล
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคลแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของหมู่บ้านพุนผล (ใช้ข้อมูลจากตัวชี้วัด C1-C7)

1.1 ประวัติความเป็นมา (C1)

เดิมหมู่บ้านพุนผลอยู่ในเขตบ้านโคกนค ม.3 ต.พันดุง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา ซึ่งต่อมาขอบเขตชุมชนเริ่มมีการขยายตัวทำให้จำนวนของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ซึ่งยากต่อการดูแลและการปกครอง ตลอดจนศักยภาพในการดูแลของผู้นำชุมชน ดูแลไม่ทั่วถึง ทำให้มีการคิดที่จะกระจายการปกครองหรือแบ่งแยกการปกครอง เพื่อความสะดวกในการพัฒนาและการปกครองให้ทั่วถึง จึงได้แยกหมู่บ้านขึ้นใหม่ ชื่อหมู่บ้านพุนผล ม.9 ต.พันดุง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา เมื่อปี 2535 หรือ 10 ปีมาแล้ว แต่เดิมพื้นที่ของบ้านพุนผลส่วนใหญ่จะเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยต้นไม้ยืนต้น มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านส่วนมากจะมีอาชีพในการทำเกษตรเป็นหลัก คนในพื้นที่ส่วนมากจะเป็นคนพื้นเพดั้งเดิม จะมีเชื้อสายของคนลาวปะปนบ้าง การดำรงชีวิตก็เป็นไปแบบเรียบง่าย มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ชีวิตการเป็นอยู่แบบเรียบง่าย

ปัจจุบันมีการตัดไม้ทำลายป่าลงไปมาก จนทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติเสียไป ทำให้แหล่งน้ำตามธรรมชาติลดน้อยลง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้การยึดอาชีพทางการเกษตรมีลดน้อยลงไป ประกอบกับมีการทำนาเกลือด้วยแล้ว ทำให้มีปัญหากับดินเค็มไม่สามารถเพาะ

ปลูกได้ผลที่ดี ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่หันมาทำอาชีพรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม อาชีพรับจ้าง
แรงงานแทน

1.2 สภาพภูมิศาสตร์ (C2)

บ้านพุนผลพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นดินทรายและดินเค็ม พื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในที่ราบสูง มี
แหล่งน้ำตามธรรมชาติน้อย แห้งแล้ง มีอาณาเขตติดต่อกับ

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านกระพี อำเภอโนนไทย
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านหนองสะแก
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านโดนค
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านพันดุง

1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม (C3)

ปัจจุบันชาวบ้านพุนผลจะมีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนมาก เพราะบ้านพุนผลจะมีพื้นที่อยู่
ใกล้กับอำเภอเมือง ตลอดจนมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ใกล้ ทำให้มีคนเข้ามาใช้แรงงานเป็นส่วน
ใหญ่ จะมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ทำการเกษตร ค้าขายบ้างเล็กน้อย เช่น เลี้ยงวัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู ทำไร
มันสำปะหลัง มีรายได้ปานกลางพอที่จะเลี้ยงครอบครัวได้

ครอบครัวที่มีที่ทำกินเป็นของตัวเอง

จำนวน 1 - 5 ไร่	มีจำนวน 10 ครอบครัว
จำนวน 5 - 10 ไร่	มีจำนวน 15 ครอบครัว
จำนวน 11 - 12 ไร่	มีจำนวน 12 ครอบครัว
จำนวน 21 - 50 ไร่	มีจำนวน 7 ครอบครัว
ที่ดินที่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์	จำนวน 1 ครอบครัว รวม 12 ไร่

ในหมู่บ้านพุนผลมีร้านค้าของชำทั้งหมด 3 ร้าน มีโรงสี 1 โรง ซึ่งเป็นคนในหมู่บ้าน
ทั้งหมดเป็นเจ้าของธุรกิจ ด้านสถานศึกษามีโรงเรียนประถมศึกษาชื่อโรงเรียนบ้านโดนค-พุนผล
ซึ่งห่างจากหมู่บ้านประมาณ 500 เมตร รับนักเรียนเข้าเรียนตั้งแต่อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น
ชาวบ้านในหมู่บ้านพุนผลส่วนใหญ่จะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง เมื่อมีการ
เจ็บป่วย จะไปรักษาที่อนามัยประจำตำบล หรือโรงพยาบาลประจำอำเภอ

1.4 วัฒนธรรมประเพณี (C4)

คนในหมู่บ้านพุนผลจะนับถือศาสนาพุทธ มีวัด 1 แห่ง คือ วัดบ้านโตนดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและทำกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีที่สำคัญที่ชาวบ้านได้อนุรักษ์และสืบทอดยึดถือปฏิบัติกันมา ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ลอยกระทง ตลอดจนถึงวันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น ชาวบ้านพุนผลจะใช้ภาษาพูดสำเนียงโคราช ซึ่งเป็นวัฒนธรรมด้านภาษา ตลอดจนถึงการเชื่อเรื่องภูตผีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นจากการตั้งศาลตาปู่ ซึ่งเป็นที่พึ่งทางใจ ตลอดจนปกปักรักษาหมู่บ้านของตนเองให้อยู่อย่างสงบสุข

1.5 โครงสร้างพื้นฐานทางทรัพยากรทางธรรมชาติ (C5)

โครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านพุนผล

- มีไฟฟ้าใช้เริ่มแรก เมื่อปี พ.ศ. 2520
- มีโทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน 1 เครื่อง
- มีถนนลูกรัง เมื่อปี พ.ศ. 2530 ถึงปัจจุบัน ยาว 1,500 เมตร
- มีถนนคอนกรีต เมื่อปี พ.ศ. 2537 ถึงปัจจุบัน ยาว 1,500 เมตร
- มีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง

โครงสร้างทางทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนมากจะถูกทำลายลงไปหมดแล้ว เช่น ทรัพยากรป่าไม้ก่อนที่เคยมีอย่างอุดมสมบูรณ์ แหล่งน้ำธรรมชาติก็ถูกทำลาย ทำให้เหลือแหล่งน้ำธรรมชาติเล็กน้อย คือ จะมีสระน้ำตามธรรมชาติ 3 สระ คลองน้ำ 1 แห่ง นอกนั้นชาวบ้านต้องหาเองจากการขุดบ่อในพื้นที่ตนเอง หรือการขุดบ่อตามที่สาธารณะ

1.6 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และปัญหาท้องถิ่น (C6)

หมู่บ้านพุนผลมีผู้นำหมู่บ้านประจำหมู่บ้านดังนี้

1. นาย สิ้นชัย	โรจน์จรรยากิจ	ผู้ใหญ่บ้าน
2. นาย ยี่	เขาพันดุง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3. นาย จวง	ปี่พันดุง	อบต.
4. นาย นวม	เปสันเทียะ	อบต.

1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา

โครงการที่ทางภาครัฐได้เข้ามาช่วยเหลือหมู่บ้านนั้น ส่วนมากจะเป็นทางด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ แหล่งน้ำ แต่บ้านพุนผลยังขาดน้ำประปา เพราะยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำที่เพียงพอได้ ตลอดจนงบประมาณยังไม่มี จึงยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ด้านการพัฒนาอาชีพนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบล และทางพัฒนาการอำเภอก็มีการเข้ามาพัฒนาด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ในชื่อโครงการ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" เป็นในรูปของการรวมกลุ่ม ตลอดจนการพัฒนาอาชีพจากสถาบันฝีมือแรงงาน โดยได้รับการช่วยเหลือทั้งทางด้านงบประมาณ การฝึกอบรม การแนะนำ การวางแผน เพื่อปรับปรุงส่งเสริมให้มีผลิตภัณฑ์ที่ดีและสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและชุมชนต่อไป

ตอน 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านพุนผล ได้รับอนุมัติเงินเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2544 โดยเก็บรักษาเงิน 1 ล้านบาทไว้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาขามทะเลสอ หมายเลขบัญชีธนาคาร กองทุนหมู่บ้านพุนผลเลขที่ 021-10-2958-3 ส่วนเงินกองทุนนี้จะที่สมาชิกกองทุนได้ร่วมกันสะสมไว้แล้ว เก็บเงินไว้ที่คณะกรรมการกองทุนและปล่อยให้กู้หมุนเวียน ไปเรื่อย ๆ

ขั้นตอนในการขอกู้และเอกสารประกอบการกู้

1. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนก่อน
2. เขียนโครงการอาชีพที่จะขอกู้เงินไปลงทุน
3. ขึ้นเอกสารประกอบการกู้ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) หมายเลข สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) ผู้ขอกู้ต้องไปเปิดบัญชีกับธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) ก่อน
4. กรรมการพิจารณาตรวจสอบ เพื่ออนุมัติเงินแล้วให้ทำสัญญา 1 ชุด และมีบุคคลคู่ประกัน 2 คน ขั้นตอนนี้มีปัญหาและอุปสรรคตรงที่ชาวบ้านเขียนโครงการที่จะดำเนินงานไม่เป็นอันหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ถูก

การคัดเลือกผู้กู้

1. ผู้ขอกู้ต้องมีภูมิลำเนา มีทะเบียนบ้านอยู่ในหมู่บ้านพุนผล ไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ไม่ติดการพนัน ไม่พิการสามารถประกอบอาชีพได้
4. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนก่อน

การดำเนินงานตามขั้นตอนนี้จะไม่พบปัญหาและอุปสรรคใดๆ

หลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้

1. พิจารณาจากโครงการของผู้กู้ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน
2. พิจารณายอดเงินที่ขอกู้ว่าเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินการตามโครงการหรือไม่
3. พิจารณาจากประวัติส่วนตัวของผู้กู้ ประวัติด้านความประพฤติ และประวัติด้านการเงิน

ขั้นตอนนี้จะมีปัญหาตรงที่ผู้กู้ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ

ต้องการจะได้รับเงินเต็มจำนวนที่ขอกู้เท่านั้น

การโอนเงินให้ผู้กู้

1. ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้แล้วต้องไปเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาขามทะเลสอ
2. กรรมการกองทุนจะโอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านพุนผลเข้าบัญชีของสมาชิก ผู้ขอ

ผู้

ขั้นตอนนี้จะมีปัญหาเนื่องจากสมาชิกผู้กู้อยากได้เงินสดที่สะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องการผ่านระบบบัญชียุ่งยากหลายขั้นตอน

การรับชำระหนี้

1. ผู้กู้แจ้งความประสงค์ขอชำระหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อคณะกรรมการกองทุน
 2. ผู้กุนำเงินที่จะชำระคืนไปโอนเข้าบัญชีเงินล้านของกองทุนหมู่บ้านพุนผล ผ่านทาง
- ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาขามทะเลสอ
3. ผู้กุนำใบเสร็จรับเงินหรือใบแจ้งการโอนเงินมามอบแก่คณะกรรมการกองทุน
 4. ยกเลิกสัญญากู้ยืมเงิน

ขั้นตอนนี้ยังไม่พบปัญหาใด ๆ เนื่องจากยังไม่ครบกำหนดคืนทุน

การจัดสรรผลประโยชน์

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 20
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้ผู้กู้ ในอัตราร้อยละ 10
3. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
4. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 20
5. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10
6. เป็นทุนเพื่อเป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละ 15
7. เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 5

จำนวนสมาชิกกองทุน

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 มีสมาชิกกองทุน 62 คน และมีสมาชิกกู้เงินไปแล้ว 46 คน

เงินกองทุนหมู่บ้านทุนผล มีการอนุมัติให้ผู้กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ไปนั้น เช่น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	นำเงินไปประกอบอาชีพ	จำนวนเงินกู้
1.	นาย เสี่ยงม โรจน์จรรยากิจ	ปลูกมัน	20,000 บาท
2.	นาย ตำราญ หาญสุด	เลี้ยงไก่	20,000 บาท
3.	นาย สมส่วน จิตสุข	ช่างเชื่อม	20,000 บาท
4.	นาง หັນ ยงยุทธ	ขายผลไม้	20,000 บาท
5.	นาย ทวี คงสัน	เลี้ยงโค	20,000 บาท

โดยที่ผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังที่กำหนดไว้ในวันทั้งหมด 64 คน ซึ่งแยกเป็นกลุ่มอาชีพใหม่และอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้ว โดยที่ทุกคนได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ตนกู้ไว้ครบทุกคน

1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพุนผลมีทั้งหมด 15 คน โดยแยกเป็นชาย 8 คน หญิง 7 คน คุณสมบัติของกรรมการทั้งหมดต้องเป็นคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านพุนผลไม่ต่ำกว่า 2 ปี เป็นบุคคลที่ทุ่มเทและเสียสละเพื่องานส่วนรวมของหมู่บ้านมาโดยตลอด และเป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ที่เคยผ่านงานด้านบริหารจัดการมาแล้วบางส่วน คณะกรรมการทั้ง 15 คนจะถูกแต่งตั้งมาจากชาวบ้านทั้งหมดที่มาร่วมทำประชาคมประมาณ 40% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านพุนผล โดยวิธีเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมทั้ง 15 คน แล้วให้ชาวบ้านทั้งหมดยกมือสนับสนุน และคณะกรรมการที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีความเต็มใจและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที คณะกรรมการ 1 ชุดจะดำรงตำแหน่ง 2 ปี เมื่อบริหารงานไปได้ 1 ปี คณะกรรมการจะจับฉลากออกกึ่งหนึ่งแล้วเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนชุดที่จับฉลากออกไป ส่วนการจัดสรรตำแหน่งต่าง ๆ คณะกรรมการทั้งหมดจะคัดเลือกกันเองตามความเหมาะสม โดยดูจากความสามารถ ความรู้ และประสบการณ์การทำงานของแต่ละคน การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ ได้แก่

1. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี
2. ตาย
3. ลาออก

กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เริ่มต้นจากคณะกรรมการที่เป็นแกนนำหลักๆ เช่น ประธานกองทุน เภรบุญกิตกองทุน และเลขานุการกองทุน ได้ช่วยกันร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านพุนผล โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน นำระเบียบกองทุนที่ร่างเสร็จทั้งหมดเสนอต่อที่ประชุมชาวบ้าน เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติต่อไป ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการร่างระเบียบกองทุนส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องระยะเวลาคนทุนภายใน 1 ปี ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะขยายระยะเวลาให้ยาวออกไปมากกว่า 1 ปี ตามความประสงค์ของชาวบ้านไม่ได้

1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง

การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเสริมธุรกิจพอเพียง

ชาวบ้านพุนผลได้มีการพึ่งพาตนเองตั้งแต่กระบวนการสรรหากรรมการกองทุน กระบวนการร่างระเบียบกองทุน กระบวนการจัดทำบัญชีกองทุน ซึ่งการบริหารจัดการดังกล่าวจะมีการช่วยเหลือประสานงานกันของคณะกรรมการกองทุนทุกฝ่าย มีการประชุมร่วมกันเดือนละ 1 ครั้งเพื่อเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งปัญหาด้านการบริหารจัดการกองทุน ปัญหาของสมาชิกผู้กู้เงิน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพกองทุนที่เข้มแข็งยั่งยืน เมื่อปัญหาถูกแก้ไขการ

ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ก็ต้องตัวโดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพของสมาชิกเกิดความเชื่อมั่น ส่งผลให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในกลุ่มอาชีพเดียวกัน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในอนาคตโดยไม่ต้องพึ่งพากรัฐ ทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้อีกระดับหนึ่ง

ประโยชน์จากการพึ่งพาตนเองดังกล่าวทำให้สมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านทำให้เกิดประสบการณ์ ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันขึ้นระหว่างหมู่บ้านในตำบลเดียวกัน เช่น ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) ซึ่งประกอบด้วยองค์กรเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในตำบลเดียวกัน เชื่อมโยงกับองค์กรกลุ่มอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตรภายในตำบลเดียวกัน กิจกรรมของเครือข่ายนี้จะเน้นที่การช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในการร่วมแก้ปัญหา พัฒนาชุมชนนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

การให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากต่อการพัฒนาอาชีพของชาวบ้าน เพราะอาชีพเกษตรกรรมที่ติดอยู่กับท้องไร่ท้องนาโอกาสที่จะทราบข่าวความเคลื่อนไหวทางการตลาด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับผลผลิตมีน้อยมาก ดังนั้นในหมู่บ้านพุนผล จะมีผู้ใหญ่บ้านและอบต. เป็นประชาสัมพันธ์และผู้สื่อข่าวเนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะเข้าร่วมประชุมกับทางการเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐแล้วนำไปถ่ายทอดให้กับชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ก็มีหลายรูปแบบ เช่น ผู้ใหญ่บ้านพูดผ่านหอกระจายข่าว การฝึกประกาศข่าวสารไว้ที่ศาลาแจ้งข่าวชาวบ้าน และการเรียกประชุมชาวบ้านทั้งหมดเพื่อรับฟังร่วมกัน

ส่วนการสร้างความรู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพุนผล ประธานกองทุนจะศึกษาและรวบรวมความรู้ รับฟังข่าวสารเรื่องของกองทุน และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของภาครัฐแล้วนำมาถ่ายทอดให้คณะกรรมการกองทุนทั้งหมด 15 คนได้รับทราบและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเพิ่มวิสัยทัศน์ กรอบความรู้ นำมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนของหมู่บ้าน ทั้งนี้บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก็ได้ร่วมเสริมสร้างเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านด้วยการทำเวทีชาวบ้าน ร่วมเสวนาให้สมาชิกกองทุนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน การแบ่งกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สมาชิกกองทุนช่วยเหลือเกื้อกูล แก้ไขปัญหาพร้อมกัน เป็นต้น

นอกจากนี้การมีแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านเช่น กองทุนหมู่บ้าน เงินออมทรัพย์ กองทุนเงินสัจจะช่วยเหลือเกื้อหนุนให้เกิดการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจของหมู่บ้านได้อีกระดับหนึ่ง

1.5 ประชากรมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับประชาชนชาวบ้านพูนผล โดยเฉพาะโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีบัณฑิตกองทุนเป็นแกนนำ โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกองทุนระดับหมู่บ้าน เช่น จัดกิจกรรมเสวนาของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนและประกอบอาชีพเดียวกัน ได้แก่กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย และบริการ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปผลร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม สรุปรบทเรียนชุมชนโดยให้คณะกรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุนเสวนาร่วมกัน

การกำหนดแผนแม่บทชุมชน AIC โดยขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหมู่บ้านพูนผล ได้แก่คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาต่างๆ ครูในโรงเรียน และพัฒนากรประจำตำบล เพื่อวิเคราะห์แผนแม่บทร่วมกัน

จากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับหมู่บ้านที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการสร้างศักยภาพของประชากรในหมู่บ้าน และเชื่อมโยงไปสู่การเพิ่มศักยภาพของประชากรระดับท้องถิ่นในตำบลเดียวกัน โดยบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในตำบลเดียวกันร่วมกัน จัดทำเวทีสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยที่มีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมเสวนาและสรุปผลร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ของประชากรในระดับตำบลขึ้นตามลำดับ

อุปสรรคที่พบจากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ดังกล่าว ก็คือจะได้รับความร่วมมือ น้อยมาก โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับตำบล เพราะตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านไม่ยอมเสียสละเวลามาร่วมเสวนา เพราะไม่ได้ค่าตอบแทนจากการเดินทาง และเสียเวลาจากการประกอบอาชีพส่วนตัว

ทัศนคติของชาวบ้านพูนผลที่มีต่อกองทุนเงินล้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่รู้สึกยินดีมากที่มีกองทุนอยู่ในหมู่บ้าน เพราะจะช่วยให้ชาวบ้านได้มีแหล่งกู้ยืมเงินในหมู่บ้านที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อคณะกรรมการกองทุนพบว่า ชาวบ้านยังไม่เข้าใจบทบาทของคณะกรรมการกองทุน ยังมองในแง่ลบที่ว่าคณะกรรมการกองทุนจะเข้ามาหาผลประโยชน์แก่ตนเอง และพวกพ้อง

ผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่ จะไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ แต่จะนำเงินไปเพิ่มทุนในอาชีพ ที่ตนเองได้ทำมาก่อนที่จะมีเงินกองทุนมาช่วยเหลือ ซึ่งสมาชิกผู้กู้เงินทุกคนมีประสบการณ์ในด้านอาชีพเหล่านั้นอยู่แล้ว แต่ลักษณะการดำเนินงานหลังจากกู้เงินกองทุนไปเพิ่มเติมแล้ว ก็ยังอยู่ในรูปแบบเดิม ไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพในอาชีพเท่าที่ควร ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาอาชีพที่แน่นอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านพูนผลบรรลุเป้าหมาย ได้เริ่มต้นที่ชาวบ้านพูนผล มีลักษณะครอบครัวที่เป็นเครือญาติกันเกือบทั้งหมู่บ้านล้วนแต่เป็นชนพื้นเมืองโคราชแต่ดั้งเดิมจะมีอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ก็มีจำนวนน้อยไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ ชาวบ้านจึงมีความผูกพันกันรักใคร่และปรองดองกันมาโดยตลอด เมื่อมีการจ้างงานโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนมีอาชีพที่ดีขึ้น ทำให้ชาวบ้านมีงานทำ มีอาชีพที่มั่นคงทุกครัวเรือนไม่ทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นจึงเกิดความอบอุ่นในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์จัดตั้งขึ้นเพื่อระดมเงินออมในหมู่บ้าน กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อการเกษตร จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว

ด้านคณะกรรมการกองทุนก็มาจากการแต่งตั้งของชาวบ้านและมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านอยู่เป็นประจำและมีความเสียสละเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

ด้านผู้นำหมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านมีความยุติธรรมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเมตตาและเสียสละเวลาเพื่อการทำงานของหมู่บ้านมาโดยตลอด

บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านพูนผล ได้ทุ่มเทและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น มีจุดมุ่งหมายอยากเห็นกองทุนหมู่บ้านพัฒนาไปพร้อม ๆ กับอาชีพของชาวบ้าน

ประวัติส่วนตัวของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านพูนผล

ชื่อ	นายนิพนธ์ พุริชดากร	เพศ	ชาย
การศึกษา	จบปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา สาขาการจัดการทั่วไป (การตลาด)		
ภูมิลำเนา	เป็นคนจังหวัดนครราชสีมา		
สถานภาพ	โสด		
ความสามารถพิเศษ	ความรู้ด้านการตลาด		

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านพูนผล ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่กองทุน เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่และสมาชิกกองทุนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกองทุนยังไม่มีตัวแทนภาครัฐมาอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านและสมาชิกกองทุนให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนเงินล้านในทิศทางเดียวกัน

การที่ผู้นำชุมชนแบ่งเป็นฝ่ายเห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขาทำให้เกิดความขัดแย้งของผู้นำทั้งที่เลือกตั้งมาเป็นทางการและผู้นำที่ได้รับเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ชาวบ้านเกิดความไม่มั่นใจ ไม่เชื่อมั่นในศักยภาพของกองทุน ขาดการร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้นำชาวบ้านบางกลุ่มกับชาวบ้านทั่วไปและสมาชิกกองทุน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกองทุนที่ไม่ถูกต้องเป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าของกองทุนเป็นอย่างมาก

หนี้สินเดิมของชาวบ้าน โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งทั้งเงินกู้ในระบบ เงินกู้จากสถาบันการเงิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินกู้นอกระบบ ได้แก่ เงินกู้จากนายทุนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีหนี้สินเดิมอยู่มาก

ไม่มีสถานที่สำหรับใช้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นอาคารหรือสำนักงานที่มั่นคง จึงไม่มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ถูกต้องเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นหาและยังไม่มีการจัดทำบัญชีที่มีระบบ ตรวจสอบยาก และแก้ไขปรับปรุงก็ลำบาก

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้านและระดับตำบล

คณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน มีพัฒนากรอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีหน้าที่ประสานความร่วมมือ สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมืองสนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชนเครือข่ายชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการพัฒนา

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จากการที่บัณฑิตกองทุนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของหมู่บ้านพูนผลทั้งจากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านพันคงจะมีความสามัคคีรักใคร่ปรองดองกันดีแบบเครือญาติ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันดีพอสมควร เมื่อมีหนี้สินก็จะชำระหนี้ครบจำนวนตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง ใครทำคุณงามความดีไว้ก็จะถูกยกย่องให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น

เนื่องจากหมู่บ้านพูนผลอยู่ติด โรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้ชาวบ้านมีงานทำหาเลี้ยงครอบครัวได้ ไม่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นพร้อมหน้ากัน ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวชาย ส่วนผู้ด้อยโอกาสที่ประกอบอาชีพไม่ได้ เช่น คนชราและคนพิการ ก็จะมีภาครัฐมาให้ความช่วยเหลือบ้างแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยเพราะยังมีคนชราที่ยากจนอยู่จำนวนมาก ที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานก็จะมีการรวมตัวกันตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านเงินทุนและการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น การทำไข่เค็ม การทำน้ำปลาจากปลาร้า การทอดผ้าด้วยที่กระตุก แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน เพราะใน 1 ปีจะมีตัวแทนภาครัฐเข้ามาอบรมประมาณ 1 - 2 ครั้ง ซึ่งยังถือว่าน้อยอยู่

ผู้ใหญ่บ้านพันคงเป็นผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเพราะมีคุณธรรมสูง ดำรงตำแหน่งมาร่วม 10 ปี มีการเรียกประชุมสัมมนาชาวบ้านทุก 1 เดือน เพื่อแจ้งข่าวสารจากภาครัฐและร่วมมือกับชาวบ้านในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน โดยไม่ต้องอาศัยภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเว้นแต่ปัญหาที่ต้องอาศัยงบประมาณที่ใช้เงินจำนวนมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านบ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
- 3) เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้านและระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด

2. วิธีการดำเนินการ

- ขั้นที่ 1 การศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่
- ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีพอโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่ทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 ประมวลผลและสังเคราะห์

3. ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านพูนผล หมู่ 9 ตำบลพันดุง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2544 มีสมาชิกกองทุนทั้งสิ้น 62 คน คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนมีจำนวน 15 คน แบ่งเป็นชายจำนวน 8 คน หญิงจำนวน 7 คน ได้รับอนุมัติเงินจากภาครัฐ

บาลจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2544 โดยเก็บรักษาเงินไว้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายเลขบัญชีเลขที่ 021-10-2958-3 ได้ปล่อยเงินให้สมาชิกผู้ไปทั้งหมดจำนวน 46 ราย โดยมีรายละเอียดการขอกู้ตามจุดประสงค์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) กู้ไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม 127 ราย
- (2) กู้เพื่อการเลี้ยงสัตว์ 11 ราย
- (3) กู้เพื่อทำการค้าขาย 5 ราย
- (4) กู้เพื่อทำกิจการด้านช่างซ่อมรถยนต์ 3 ราย

เมื่อมีกองทุนเงินล้านเกิดขึ้นชาวบ้านพุนผลได้มีการพึ่งพาตนเอง เริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหากรรมการกองทุน กระบวนการร่างกฎระเบียบกองทุน การทำบัญชี การร่วมกันบริหารจัดการกองทุนให้เข้มแข็ง โดยมีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนด้วยการจัดเวทีชาวบ้านให้สมาชิกผู้กู้ได้มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิดและวิธีแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพร่วมกันนอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้จากกองทุนหมู่บ้านหนองปลิงและกองทุนหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกันผู้โดยมีคณะอนุกรรมการกองทุนระดับอำเภอเป็นฝ่ายประสานงาน และคณะบัณฑิตกองทุนของตำบลพุนผลทุกคน

4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านพุนผล หมู่ 9 ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านพุนผล ขึ้นได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความร่วมมือกัน ประสานงานกัน และมีความต้องการอยากให้กองทุนเกิดขึ้นในการประกอบอาชีพคณะกรรมการกองทุน ก็มีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับมีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน เพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านพุนผลบรรลุเป้าหมายได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้านก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดอง ทุกครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้เงินเหลือครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและผาสุกในครอบครัวประกอบกับผู้ใหญ่บ้านมีความเสียสละและมีคุณธรรมเป็นที่เคารพรักของชาวบ้าน

ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านพุนผลได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้านเข้ามามีจำนวนมาก โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน ทั้งหนี้สินในระบบและนอกระบบ

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างกองทุนหมู่บ้าน พุณผลและกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลพันดุง โดยมีคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ และคณะ บัณฑิตตำบลพันดุงร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ ปัญหาพร้อมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบลและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านพุณผลมาจากความซื่อ สัตย์ต่อตนเอง ไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนใน หมู่บ้านมีงานทำมีรายได้ทุกครอบครัวทำให้ศักยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้านมีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือข่ายทำให้เกิดความเหลือเฟือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อย โอกาสภายในหมู่บ้าน ก่อให้เกิดความสามัคคีแน่นแฟ้น เข้มแข็งและยั่งยืน

5. ผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม

ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงิน ไปสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบ กรัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้หมด โดยเฉพาะหนี้ เงินกู้ยืมระบบผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกกู้ต่อไปในอนาคต

ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินทุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน อุดหนุน เกื้อกูลกันก่อให้เกิดความความสุขในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับ หนึ่ง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ปฏิบัติงานอยู่ในหมู่บ้านพุณผล พบว่าควรจะมีการปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

1. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ระยะเวลาคืนทุนควรจะให้สมาชิกผู้กู้เงินผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ได้ เช่น ชำระทุก 3 เดือน หรือชำระทุก 6 เดือน

ข้อเสนอแนะที่ 2 การปล่อยเงินกู้ฉุกเฉิน ควรระบุเงื่อนไขให้ชัดเจนว่าสมาชิกจะกู้เงิน ฉุกเฉินได้ในกรณีใดบ้าง

2. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ให้มีการกระจายงานให้คณะกรรมการในแต่ละตำแหน่งให้ทั่วถึง ไม่ใช่รวมงานรวมอำนาจไว้ที่ประธานและเลขานุการกองทุนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะที่ 2 งานด้านเอกสารไม่มีระบบระเบียบ โดยเฉพาะบัญชีคู่มือออก ตรวจสอบได้ยาก

3. การนำเงินกู้ไปพัฒนาอาชีพ

ข้อเสนอแนะที่ 1 อาชีพเดิมที่ผู้กู้เงินได้ทำไปก่อนที่จะมีกองทุนหมู่บ้าน เมื่อสมาชิกกู้เงินกองทุนไปแล้วไม่ได้มีการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง ไม่มีการเพิ่มทุนและไม่มีการลงทุนใหม่ อาชีพที่ทำยังอยู่ในรูปแบบเดิมขาดการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด, 2544.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2544. ว่าด้วยระเบียบกองทุนหมู่บ้าน พจนผล ม. 9 ต. พันคง อ. ขามทะเลสอ จ. นครราชสีมา.
- เจดีย์ว บุรีภักดี. 2545. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. นนทบุรี : บริษัท เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- . 2545. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. ชุดวิชาการนิพนธ์. นนทบุรี : บริษัท เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- อุดม จัรัสพันธุ์. 2545. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย. นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทัศนทองการพิมพ์.